

omtale; hvorledes min Stilling og min Synsmaade er overfor disse Sager, skøndt den maa være temmelig klar ifølge min Stilling forrige Aar. Jeg maa strax tilkjendegive, at som Forslaget nu foreligger, er det ganske stemmende med min Overbevisning, at det vil finde meget mere Tilslutning omkring i Landet, end saaledes som den ærede Minister ifjor havde forelagt det, eller som det vilde have set ud, om vi havde faaet det vedtaget i den Skikkelse, hvori det forelaa i det sidste Dieblit, vi vare samlede her, hvortil der var meget nær Udsigt. Jeg maa tilstaa, at jeg ikke var overordentlig glad ved Forslaget, saaledes som det saa ud til at skulle blive sidste Aar. Det er mig en stor Samvittigheds Sag, at faae Præsterne fritagne for at være Skatte- og Oppebørselsbetjente, hvad de ifølge hint Forslag vilde være blevne; medens de vilde blive fritagne derfor efter Lovforslaget, som det nu foreligger. Den ærede Minister udtalte, at det, at Præsten opkræver Tienden, vil bestyrke det gode Forhold, som finder Sted mellem Præst og Menighed. Dette er en Talemaade, vi have hørt fra mange Sider eller rettere ofte kunne faae at høre fra een Side; men det er en Anskuelse, som jeg tror, at Enhver, der kjender noget til Byet indenfor, vil indrømme er saa grundfaalt, som det vel kan tænkes. Det vil ikke styrke det gode Forhold paa andre Steder end der, hvor Præsten har Raad og Villie til at eftergive ganske betydeligt af den Indtægt, han retmæssig skal have, og det vil kun styrke Forholdet hos de Medlemmer af Menigheden, der have Raad og Evne til at give Præsten en hel Del mere, end de skulle give, naar Skjælet skal drages strengt efter, hvad Loven foreskriver, at der retmæssig kan tilkomme ham. Det kan altsaa ikke paa nogen som helst Maade styrke det gode Forhold, og om det just heller ikke kan forværre det, saa giver det dog Anledning til en Mængde Smaaophydigheder imellem Præst og Menighed, naar Præsten skal staa som Tiendetager og se paa Kvalitet og Kvantitet. Det giver i mange Tilfælde Anledning til at befordre et slet Forhold imellem Præst og Menighed, hvad vi iad Lovgivningens Bet. skulde se at faae fjernet, naar vi skulle have en Ordning paa

denne Sag. Naar den ærede Minister vilde godtgjøre, at der var en væsentlig Forskjel paa de geistlige Embedsmænd og andre Embedsmænd i Staten, og søgte en Støtte herfor i den Omstændighed, at Præsten maatte modtage Offer, medens derimod andre Embedsmænd ikke paa nogen Maade maatte modtage noget som helst Honorar, saa maa jeg tilstaa, at jeg ikke ser saaledes paa Sagen. Hvorfor verdslige Embedsmænd ikke maa modtage Gaver, er for at de ikke paa nogen Maade skulle komme til at begaa Ewig i pekuniær Henseende, men Præstens Gjerning er en helt anden; Præstens Gjerning er at omvende Sjæle til Salighed. Et verdsligt Menneske, som har fundet Trøst og Styrke hos Præsten, og som derved er kommet paa bedre Bet. og har fundet Frelse for sin Sjæl, kan vilde give Præsten en Gave og kan gjøre det, uden at det paa nogen Maade vedkommer Trediemand, men at der derimod gives den verdslige Embedsmænd Gaver, kan komme til at gaa ud over Trediemand. Derfor kan jeg paa ingen Maade være enig med den høitærede Minister i, at der i denne Omstændighed skulde være noget Bevis for, at Præsterne ikke kunne anses for Statsembedsmænd. Naar det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgkreds (H. C. D. Müller), der med sædvanlig Styrke, som er ham eiendommelig, hævder Kirkens Eiendomsret, idag har maattet søge hen til det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjer) for fra ham at hente en Støtte for sin Paastand, og jeg tror, at han nævnte et Organ, som fra en anden Side blev sagt at være Aarhus Amtstidende, saa maa jeg tilstaa, at det ærede Medlem synes at være noget fattig paa Grunde for sin Paastand. Han er ogsaa nu kommen til at indskrænke den dertil, at Spørgsmaalet ikke endnn har fundet sin Afgjørelse; det er allerede et stort Fremskridt hos det ærede Medlem. Jeg har ikke kunnet se, at Kirken har nogen virkelig Eiendomsret over Tienden; mig forekommer det, at det er en ligefrem Skat paa en vis Del af Statsborgerne, og jeg kan ikke se nogen Forskjel paa den og enhver anden Skat. Den er paalagt visse Eiendomme og ikke Personerne. Vi vide af Historien, hvorledes